

Waren het niet de kloosters die zo treffend de religieuze reformatiebewegingen faciliteerden en initieerden?

De Reformatie had invloed op het religieuze en dagelijkse leven. Men ging opnieuw nadenken over godsdienst, tradities en rituelen. Het kerkgebouw was dé plek om deze veranderingen in het geloof zichtbaar te maken. Vele kerken ondergingen grondige veranderingen, terwijl andere de traditionele continuïteit laten zien.

'Trans(re)formation' is een grensoverschrijdend project in het noordelijke Duits-Nederlandse grensgebied. Deze regio had in de 16e eeuw een gemeenschappelijke taal, cultuur en economie. In de tentoonstellingen in Museum Klooster ter Apel, de Johannes a Lasco Bibliothek in Emden en Klosterstätte Ihlow wordt de betekenis van het klooster onderzocht gedurende de Reformatie.

Er zijn ontdekkingsroutes voor u uitgezet langs de kerken in Groningen en Ostfriesland. De tentoonstellingen en enkele kerken worden in een gezamenlijke brochure aan u voorgesteld. Voor meer informatie kunt u kijken op

https://www.groningerkerken.nl/winkel_ps/index.php

Wij wensen u een interessante ontdekkingsreis!

TRANS (RE) FORMATION

Klöster & Kirchen als Orte der Erneuerung?

Bedeelichte:

Sponsoren:

www.deutschland-nederland.eu

TRANS (RE) FORMATION

Kloosters en kerken als broedplaatsen voor vernieuwing?

Een tentoonstellingsproject en routes langs historische kerken in de regio Eems-Dollart

26. augustus - 03. december 2017

Trans(Re)Formatie - Kloosters en Kerken als broedplaatsen voor vernieuwing?

Weggelopen nonnen, rebelse monniken en kloostergoederen die aan het volk of aan ondernemende landsheren werden vergeven. Het klooster staat symbool als plaats van stilstand en onderdrukking. Dat is het beeld wat jarenlang geschetst werd door de traditionele geschiedschrijving van de Reformatie tót het 500ste jubileumjaar in 2017.

Luther en honderden andere kloosterlingen verlieten vanaf 1520 de kloosters. Het kloosterleven verloor zijn voorname positie in de samenleving door de Reformatie en stond in protestantse gebieden langs de zijlijnen.

Beoordeling van het kloosterleven hangt samen met het traditionele perspectief op de Reformatie. De periode van de Reformatie werd eeuwenlang gezien als een radicale breuk van de 'donkere' middeleeuwen naar de vroegmoderne tijd. Deze overgang wordt tegenwoordig eerder als een proces van transformatie gezien.

'Trans(Re)Formatie' gaat uit van de bovengenoemde stelling. We kijken niet naar de breuk, de wrijving en de tegenstanders van het kloosterleven maar naar de potentie van het klooster als broedplaats voor de Reformatie.

Opening van de tentoonstellingen op 26. augustus 2017
op de drie locaties

Kloosters en kerken als broedplaatsen voor vernieuwing?

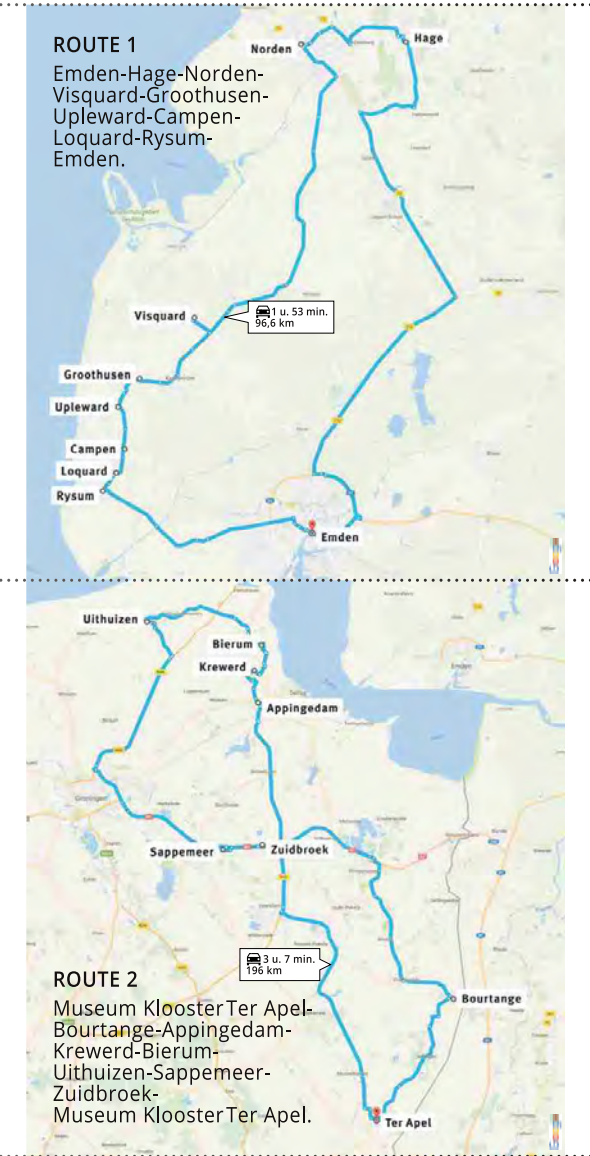
Eynn geschicht wye Got
eyner Erbam Kloster Jungfrauen auff
geholfen hat.
Mit eynem Sendebrief D. Mar. Luthers.
An dye Graffen zu Mansfeld.
Wittenberg. 1524.

Routes langs historische kerken in de regio Eems-Dollart

Twee ontdekkingstochten leiden u langs geselecteerde kerken waarin de veranderingen door de Reformatie zichtbaar worden. Deze kerken worden in een brochure aan u voorgesteld. De brochure kunt u krijgen bij de drie tentoonstellingslocaties en via https://www.groningerkerken.nl/winkel_ps/index.php

Emden

Het Noordelijk humanisme en de Moderne devotie drukten vanaf het begin een duidelijke stempel op de Reformatie in Emden en Ostfriesland. Mannen en vrouwen uit de 15e en 16e eeuw vertellen de bezoeker het verhaal vanuit hun eigen perspectief over de ontwikkeling van de Reformatie in Ostfriesland in de tentoonstelling van de Johannes a Lasco Bibliotheek. Zij spreken over de ideeën van Wessel Gansfort uit Groningen en van de vroomheid van de Emders geestelijken. Via een audiotour komen stemmen uit dit verre verleden tot leven van hen die verward waren in reformatorische stromingen.

Ter Apel

De provincie Groningen kende tot de Reformatie 34 kloosters van 8 verschillende orden. Hoewel er veel bekend is over de leer van deze orden en de geschiedenis van de kloosters, is er nog weinig aandacht geweest voor de bewoners van de kloosters die ten tijde van de Reformatie hun leven hebben moeten hervormen.

In de provincie Groningen ging de opkomst van de Reformatie hand in hand met de strijd tussen de Nederlandse Gewesten en de Spanjaarden, tussen de Ommelanden en de stad Groningen en daarmee dus ook tussen calvinisten en katholieken. Veel kloosterlingen moesten het klooster in de Ommelanden verlaten en trokken naar de stad. Sommige werden gearresteerd, vervolgd of zelfs vermoord en een aantal is bekeerd tot het protestantisme.

In de tentoonstelling ligt de focus op de verhalen van deze kloosterlingen, en dan met name een aantal laatste abten van kloosters in de Ommelanden. Daarnaast wordt het verhaal van Johannes Emmen, de laatste prior en tevens de eerste predikant van Klooster Ter Apel, uitgelicht.

Ihlow

Rond 1500 werd het noordwesten van Europa gekenmerkt door een spiritueel, cultureel en economisch belangrijk kloosterlandschap.

In deze samenhang speelde het cisterciënzerklooster Ihlow een prominente rol.

De tentoonstelling presenteert twee kloosters in Ostfriesland ten tijde van de Reformatie waarin zowel het lot van de bewoners als de verdere geschiedenis van de kloostergebouwen centraal staat:

- In biografieën van nonnen in het **Benedictijnerklooster Marienthal nabij Norden** wordt verteld hoe zij in het klooster leefden en welke gevolgen de Reformatie op hen had.
- Met het precies 700 jarige bestaan van het **Emder Franciscaner klooster Faldern** met haar spirituele leven en verzorgende functies wordt de overgang en continuïteit duidelijk van een kloostercomplex naar een reformatorische en stedelijke instelling.

Johannes a Lasco Bibliotheek
Kirchstraße 22
26721 EMDEN
www.jalb.de

Museum Klooster Ter Apel
Boslaan 3-5
9561 LH TER APEL
www.kloosterterapel.nl

Kloster Ihlow
Zum Forsthaus 1
26632 IHLOW
www.kloster-ihlow.de